

Vreduje in na svitlo daje: Anton Janežič.

Št. 22.

V Celovcu 15. oktobra 1861.

VII. zv.

Vojska z volkom in psom.

(Po narodni, zložil M. Kračmanov.)
(Konec.)

Zdaj se odveče v temičasti les pomagačev si iskat,
Misli in zmislil si tole: poslal bom do divjega prasca,
Pa mu obljubim prijateljski mir med najinim rodom
Na vekovečen čas, to vem, da mu bode po volji.
Mislil je prav, ni vkanil ga up, ker priti na pomoč
Mu je obljubil nerés, vsaj bila mu všeč je pogodba.
Ali to ni še dovolj, da bi zmagal Belinovo vojsko,
Spravi na svojo si stran še medveda in modro lisico,
Dobre pogodbe obema dajóč, da sta morala priti,
Ako je kolikaj skerb jima bilo za lastni dobiček.
Zdaj jih imel je dovolj pa je mislil, da kos bo Belinu,
Živel je mirne vesti in je čakal pokojnega serca
Tistega dné, ki sta boju za rok ga postavila bila.
Tudi Belin se pripravlja za boj in si družnike voli,
Gre po dvorišču okrog in žalosten pride do mačka,
Maček ga ogovori s to pomilovavno besedo:
Kaj pa je tebi, Belin, da se tak prežalostno nosiš?
Dragi moj muc, mu Belin govoreč odgovarja,
Oh ti ne veš, kaj mene teži! viž, boj mi je z volkom,
Jutri se moram pod onile hrast postaviti z vojsko,
Jeli bi šel ti z menó mi pomagat, da zmagava volka?
Oh oh, hočem, predragi Belin, in zakaj bi ne hotel?
Bom bom, maček velí, al pojdi še racmana prosit,
Gotov je on pomočnik, on pride gotovo na vojsko.
K racmanu gre, ta obljubi mu koj, da mu dojde na pomoč,
Reče: zakaj bi ne šel, vsaj ti nas braniš lisice,
Da si ne upa na dvor prikradši se splaziti s tiha
Ter da ljubljenih rac predragih mi žen ne pokrade;
Pojde še tudi gosák, al bil že njega si prosit?
Gre do gosáka in tudi gosák mu priti obljudi.
Kaj bi ne prišel? velí, vsaj nimam uzroka odreči,
Bil bi ti pač nezahvalen, če té bi dobrote ne storil
Tebi, ki nam si čuvaj, ki nas braniš zalaznikov nočnih,
Nas bo pa, menim, dovolj zdaj, reče Belin veselé se.
Dojde za borbo odmenjeni dan. Volk s svojo armado
Gre na bojišče pod hrast, ves svest si zmagodobitja,
Kar nič ne jemajóč si na pamet, da mogel bi biti
On, ki dobil bo kerc; ni skušal še vojskine sreče.
Modri dajó mu svét za uredbo vojskovojenja,
Ali le on si se pameten zdi, pa ne dela po njihnem;
Drugi, ki slutijo zlo, si ne upajo zlu se opreti,
Volk jim je znan termoglav in bojé se zameriti vodji.
Vsakemu sam stan zbere in dé v kup hrastove stelje
Divjega prasca veleč mu: nerés, tu tebi je mesto,

Ti pa, lisica, se splazi na hrast, kar moreš visoko,
Glej in napinaj si sklen na vsestran paznega oka,
Kdaj in od kod nam pride Belin in vojska njegova,
Onda nam s tiha poveš, da se bodemo mogli ravnati;
Medved, ti tudi na hrast, jaz grem pa pod ono le klado.
Ko po zapovedi vse se zgodí in stori po povelju,
Bliža se tudi Belin in junaška Belinova vojska.
Vojsko vodi Belin, pred njim koraka jo racman,
Maček maršira za njima deržeč rep možko na višek,
Ž njim jo korači gosák, on puše iz celega kljuna.
Spazi lisica in s tiha velí: sovražnik se bliža,
Vojsko vodi Belin in s tamborjem hodi od spredaj,
Tambor udarja na moč; čuj, bobnanje: tata tata;
Stopa za njim vojniki, on nosi nabasano puško,
Streljal bo zdaj zdaj na nas; joj joj, mi nimamo pušek.
Vse vse omolkne, ko pride Belin nekoliko bliže.
Prascu molelo je z listja uhó, na-nj sedla je muha,
Zmiga da bi jo odgnal, al' maček zapazi ta miglje,
Misli si: lej mi jo miš! pa priskoči in urno pograbi
Prasca, o joj, za uhó; prestraši se prasec in puhne
Ven spod listja in beži, kar nesejo štiri ga noge;
Maček se tudi zbojí in pobegne na hrast do medveda,
Medved se splaši in verže ga strah z drevesa na zemljo,
Maček se še bolj zbojí, pa pleza še više do verha
Gor do lisice, ki zgrabi jo strah da tudi opadne
In zbeži z medvedom in nič se nazaj ne ogledne.
Volkova vojska razšla se je v les, sam volk je pod klado
Tičal in mirno čepel se boječ, da ga kdo ne zapazi,
In ko odšel je Belin vernivši se z vojsko junaško
Zmagovenčan domú, le brali smo v volčjih ukazih:
Tako velevamo mi volk, kralj nepremagljiv živalstva.

Pravi prijatelj.

(Spisal J. Kosmač.)

(Konec.)

Drugi dan jo že bolj vesel in serčen od tukaj
čez Orolik in Tovarnik proti zaželjeni Mitrovici pobe-
rem, prepričan, da povsod prijazni ljudje bivajo. Grém
in grém vedno in precej urno naprej, dokler do nekega
mlina primaham. Vsedem se na kamnato klop, da bi
počil, in med tem ko že nekoliko časa sedim, pripoje
na lahkih in urnih nogah kakor fertavka mila, kakošnih
18 let stara deklica, stegnjenih in čvrtstih udov, rude-
čebelih lic in svitlorumenih las v domači slavonski
obleki z nježnim jerbaščkom v roci in švigne memo
mene kakor plašna serna na bližnji vert, od kodar je
prinesla v kratkem poln jerbašček breskev, hrušek,
nešpelj in eno dinjo.

Da so se našemu trudnemu popotniku, ki je že pet ur hodá po terdem potu v eno mer naprej koračil, slinice cedile, ne samo po sadji, ki ga je v devojkinem jerbaščku vidil, kakor tudi po vsaki drugi okrepečevavni jedi in pijaci, mi ni treba tukaj v misel jemati.

In ko se mu deklica iz verta gredé približa, jo ogovori in popraša: „Devojka mila! ali bi ne dobil pri vas jesti in piti kaj? Potreben sem obojega; ali povej mi saj, ali ne pridem kmalo do kake kerčme, vasí ali terga; danes je že osmi dan, kar sem na potu, pa se nisem dospel, kamor sem namenjen, rad bi že vedel, pri čem sem! — Je Mitrovica še daleč od tukaj?“ „Ne više ko tri ure“.

„Dobro, tako bom še lahko pred nočjo do tje prišel“.

„Prav lahko“.

Na to stopi Slovanka v gornjo hišo, ter prinese velik kozarec vina in verli kos pogače in pravi: „Na, pij in jej, da boš lože hodil! — Ostanesh v Mitrovici ali greš še dalje?“ ga radovedna dečva pobara.

„Ne ostanem prav v Mitrovici ne, pa menda ne deleč od ondot; k stricu grem, ki nek blizo Mitrovice stanujejo“, ji Štefan ponižno odgovori.

„Kdo so stric tvoj in s kom se pečajo?“

„Štef. „Toliko vém, da so posestnik in kupčujo se z lesom in vinom“.

Dekl. „Morda so naš znanec Janko“.

Štef. „Zna biti, Janko Serpan se pišejo“.

Dekl. „No, če so Janko stric tvoj, smo bližnji znanci, Janko pridejo večkrat k nam na pristavo. Le povej jim, da si z Ivano L...evo pred malnom na Pristavi govoril. Srečno hodi. Ko prideš čez uni griček, razgerne se ti na enkrat vid cele okolice; vidil boš južne kraje proti Srbii in severne tje proti verdniskim goram in nekako v sredi pa Mitrovico“.

Ko se popotnik zahvali za postrežbo in poslovi pri Ivani, posije milo popoldansko solnce ravno kar na klop pred malen, kjer je Štefan počival, zapoje za odhod:

O, sijaj, sijaj, solnce milo,	Obličje če je jasno tvoje,
Na tuje domovine krilo!	Veselo poje gerlo moje;
Obličje jasni mi tamno,	In če okó se ti solzi,
In kinčič s svetjem jo krasno!	V žalosti moje se topi!

Vstane in gre vesel proti omenjenemu tergu, kamor dospe ob šestih zvečer. V terg pridsi popraša prvega teržana, kje je gosp. Tevševa hiša, katero mu priljudni mož kmali pokaže. Ko v vežo stopi, ga T. gospa prijazno popraša: „Kaj bi rad in od kod prideš?“

„Iz Krajskega pridem k stricu. V poslednjem pismu so mi naročili, da se pri Vas oglasim in zvém, kje stanujejo. Prosim Vas, povejte mi, kje jih najdem!“

„Si po tem takem Jankotov vnuk Štefan, kar so nam že večkrat pripovedovali, da prideš“, ga gospá ogovori.

„Sem!“

„Ravno včeraj so bili pri nas in te prav željno pričakujejo. Hodi z mano v gornjo hišo. In ko gosp. Tevš pridsega fanta iz Krajskega s svojo ženo govoriti zasliši, pride po stopnicah z zgornje hiše ter pravi: „Dobro došel, dragi moj! Sada ostanesh pri nas. Marko bo napregel in pojde po strica. Ti pa majka glej, da večerjo pripravíš, hočemo prihod Štefanov obhajati in biti veseli in židane volje!“

Marko napreže, požene čile konjiče in zderči po strica Jankota, kterega pripelje v dveh urah v Mitrovico. Ko voz pred hišo obstoji, skočiva z gosp. Tevšom urno z zgornje hiše strica sprejemati. Sprejem je bil mikaven. Prec ko Janko stopijo z voza, jih pozdravim po krajnski domači šegi, jih pozdravljam v svojem kakor tudi v imenu svojih starišev in v imenu Katrice in predragega dijaka in nepozabljivega prijatla Janeza v Ljubljani, kar strica prevelikega veselja do solz gane, posebno ker imajo živo zastavo rodovine svoje pred sabo. Me priserčno objamejo in pravijo: „Duša moja, hvala Bogu, da si došel, sedaj ne zahtevam drugega, kakor zdravje meni in tebi!“

Na to gremo v drugo sobo in se k večerji vsetemo. Med večerjo se pogovarjamo večidel o mojem popotovanju, o stariših in o mojem prijatlu, dijaku ljubljanskih šol, od kterega stric kaj radi pripovedovati slušajo in pravijo: „Vidiš Štefan! ker ti je oni mladenec toliko dobrega iz gole prijaznosti skazal, zasluži, da se mu tudi ti enkrat obneseš in hvaležnega skažeš, pa naj bo, pri drugi priliki bomo kaj več od tega govorili. Danes bodimo le veseli, da si zdrav došel. Če ti bo pri meni všeč, obljubim, da boš zadovoljen, in če boš priden in zvest, boš imel pri meni življenje, da ne boš po boljšem prašal, in ne bo se ti sanjalo po notranjskih hribih“.

„Da se mi bo pri Vas, ljubi stric, boljše godilo, kakor v domačih hribih na Notranjskem, sem popolnoma že iz Vaše prijaznosti prepričan, posebno kader se bolj kraja in ljudi privadim, me gotovo ne bo tako kmali na Krajsko nazaj iti mikalo. Od konca boste imeli poterpljenje z menó, dokler se ne privadim opraviť, ki mi jih boste opravljeni dajali. Glave nisem prepuhle, mislim, da mi ne bo nobena naloga, če bi bila še tako težka, težave prizadevala. Bog daj srečo in zdrave ude Vam in meni!“

„Ne boj se Štefan, če le ubogaš in storiš, kar ti porečem, prijatla si ostanema, pri meni ne boš tesaril dog in hraste žagal, kakor sem jih jez, ko sem bil na Hervaško prišel, pri meni boš vse druge reči opravljal; posebno me pa veseli, ker nekoliko pisati in računati znaš. Zasluzek boš imel lep, in če boš varčen in dober gospodar, si znaš v enih letih lepo istino skup spraviti in od časa do časa tudi svojim starišem kakošno betvico poslati!“

„Fant, le tako delaj, kakor te stric učé, boš vidil da bo prav, živel boš ko ptič!“ mu gosp. Ignaci T— prigovarja.

„E, pustimo to reč, lej Ignaci! dôba je že, da se s fantom proti domu odpraviva, torej hvala za postrežbo. Deset je že odbila“, mu Janko v besedo seže, in ga opomni, naj dá napreči, da se na dom odpeljeva.

„Bo koj, dragi moj Janko!“ Stopi iz hiše in veli Marku napreči. In v hipu sta konjiča vprežena in gošta se poslovita in vesela na dom odpeljeta, kjer ju še čujoči posli pričakujejo.

Drugi dan je bil Štefan zgodaj na nogah, vedčnost mu ne dá lenobe pasti, ustane, gré k oknu in ogleduje okolico s posebnim veseljem iz sobe, v kateri je prenočil. Tu vidi lep vert poln sadnih drevés, tam ravno polje in prostorne livade, na desno mnogoverstne nograde enega za drugim, na levo v deličavi černe gore proti Petrovaradinu, in tje proti zahodu pa terg Mitrovico, od kterega, kar je pri prvi priliki po svo-

jem dohodu od gosp. Mihaleka zvedil, ki ga je po naročilu vinkovskega učenika F. U. obiskal, to le pri-
poveduje:

Med imenitnejše kraje tukajšnega regimentnega okroga se prišteva štabno mesto Mitrovica, v katerem je okoli 600 in čez večidel nizkih hiš, ki leže na levem bregu ob Savi v precej močirnatem in rodovitnem kraju. V tem mestu je razun regimentnega štaba bivališče velikega popa nezjedinjene gerške cerkve, h kateri se veči del meščanov treh fár spoznava. Zraven omenjenih gerških fár je tudi ena katoličanov in med drugimi uradnijami cesarska pošta, vojaška poglavitna učilnica in kontumacija, v katero pridejo iz Turčije pridši popotniki zavoljo preiskovanja občnega zdravja. Znamenita je tukajšna okolica tudi zastran mnogih spominkov in razvalin iz starodavnih rimskih časov. — Okoli Jaraka proti jugu se nahajajo ostanki nekdanjega večjega mesta zahodne Ilirije in Panonije, ki so ga Rimljani „Sirmium“ imenovali, bakreni in zlati pod cesarjem Konstantinom kovani denarji. Tukaj je vladal delj časa cesar Mark Avreli Probus (Probus), ki je prvi v teh krajih vinsko tero zasadil, kateri je bil pa od sirmiških puntarskih vojakov zavratno umorjen. Spomina vreden je ta kraj tudi zastran zmage, ker je Teodozi Veliki tukaj Hune in Gote, njegove sovražnike in druge ljudstva otepel in popolnoma premagal. V tem mestu je bil njega dni znamenit cerkven zbor in preimenitna stolica sirmiškega nadškofa, dokler niso silni napadi kervoločnih turških ljutnikov te okolice z mestom vred razdžali in požgali.

Ker si dragi bravec Štefana S— iz Notranjskega v daljno Slavonijo, do strica njegovega po vesoljnih potih spremljal, ti ne bom od njega drugega omenil, kakor da se mu je ondi prav dobro godilo, kakor se iz pisem, ki jih je svojemu predragemu dijaku iz latinske šole, potem modroslovskih in bogoslovskih šol, Janezu K— od časa do časa v Ljubljano, in svojim starišem na Notranjsko pisaril, pozvé, od katerih pa le dvé naznamim, ki jih je prvo leto Janezu, šestošolcu v Ljubljano pisal. Prvo se glasi tako le:

Predragi Janez!

Koder solnce teče, povsod kruh se peče, navadna je prislovica mojega očeta, ki sem jo, ko sem bil že bolj iz otročjih let zlezal, dostikrat premišljeval; in ravno to premišljevanje mi je zbudilo misel, domačijo zapustiti in na ptuje se podati. Pa kdo bi si bil kdaj mislil, da si bo oni borni pastirček, ki je še pred nekimi leti po livadah notranjskih in gričih drobnico pasel, upal jo tako daleč blizu Turčije od doma potegniti; kdo bi si bil mislil, da se mu bo osoda mila in dobra skazovala, koder bode hodil in ga pripeljala do slave in premoženja lepega! Pa naj reče kdo, karkoli hoče, došel je v obljubljeni dežel, kjer dovelj vsega dob, kar le njegovo serce poželjuje.

Da pa mož beseda ostanem in storjeno obljubo, Ti včas iz Slavonije koliko koliko pisati, spolnim, prejmi danes te le prve verstice iz mojega še jako tumpastega peresa:

Od kar sva se v gostivnici k „cesarju avstrijskemu“ v Ljubljani poslovila in ločila eden od drugega, me je mila osoda vedno po milem potu vodila in srečno na sv. Katarine dan k stricu v Lepi Dol, poldrugo uro od Mitrovice zdravega in veselega pripeljala. Tukaj čeravno med ptujimi prebivavci, vendar le med blago-

dušnimi Slavjani, se mi do zdaj prav dobro godi. Stric, duša dobra, me imajo in spoštujejo kakor svojega lastnega sina. Naj bolj všeč jim je, da nekoliko čekači znam. Da se pa še bolj v pisanji in računstvu izurim, bom hodil po trikrat v tednu k bližnjemu sosedu, bivšemu in sedaj doslužnemu oficirju, in mislim, da mi bo peró v enem letu bolj gladko teklo, kakor dan današnji. Takrat Janez! bom zaukal vesel, juhé!

Od tega Ti bom v drugem pismu morda kaj več omenil. Pridenem Ti tudi pismice, ki sem ga starišem pisal, pošlji jim ga, da zvejo, kje sem in kako se mi godi. Piši mi od njih in sebe kako in kaj! — Bodi mi zdrav! ostanem Tvoj

V Lepem Dolu 1. grudna 1821.

zvesti prijatelj
Štefan Serpan.

Janez odgovori Štefanu.

Preljubi Štefan!

Božični prazniki so že pred durmi, torej tudi god Tvoj, praznik sv. Štefana. Naj Ti tedaj izrečem za vošilo, kar v sercu mislim. Štefan, „Ze veljá, kamor serce peljá!“

Vse nar lepši, vse nar bolji!

Vse veselo, vse po volji!

To Ti voši, dragi moj!

Vedno zvesti Janez Tvoj.

Pismo Tvoje, ki si mi ga 1. dan grudna pisal, me je res prav razveselilo, ker sem po njem zvedil, da si srečno došel do strica Svojega, da si pri njih zadovoljen, in da Ti po volji gré! Zdej vidiš in spoznaš, da je prislovica očeta Tvojega resnična: Koder solnce teče, kruh povsod se peče! Da si ga dobil, sem tudi jez vesel. — Stric Tvoj že vedó, ker jih veselí, da saj za potrebo pisati znaš, da se pa v tej umetnosti še bolj izuriš, Te pošiljajo k znajdenemu učeniku, pri katerem se znaš veliko znamenitega in koristnega navaditi in tako izobraziti na vse plati, in veljal boš za možá, ki več ko hruške klatiti zna!

Stariše Tvoje in Katrico je pismice Tvoje tudi neizrečeno razveselilo. Dajo ti vediti, da so zdravi in veseli. Te pozdravljaje s stricom vred ostanem dokler mi pišeš spet

Tvoj

V Ljubljani 2. adv. nedeljo 1821.

zvesti prijatelj
Janez, šestošolec.

Štefan piše Janezu v Ljubljano.

Dragi moj Janez!

Pismo Tvoje, ki sem ga štiri dni pred božičnimi prazniki z velikim veseljem prejel in serčno poljubil, mi je predragi Janez od Tebe in domovine moje mnogo znamenitega in mikavnega prineslo; posebno všeč mi je pa Tvoje vošilo k godu mojemu. Kar mi Ti vošiš, Ti tudi jez v enaki meri iz serca želim. Bodi mi tudi prihodnjic tak zvest prijatelj, kakoršen si mi bil do zdaj, jez Ti bom tudi, kar Ti iz serca obljubim.

Božični prazniki so bili za me letos prav veseli dnevi, posebno pa dan sv. Štefana. Že koj zjutraj stopijo stric v sobo k meni, mi srečo vošijo in pravijo: „Na, tu ti dam žepnico za vošilo, da boš z večim pridom in veseljem svoje naloge in opravila doverševal! Danes ne bova doma kosila, povabljená sva k T— v Mitrovico, tam Te bomo vezovali. Glej, da boš po maši za odhod pripravljen!“

Ob najstih me pokličejo in rečejo: „Štefan, zdaj greva, preden tje dospeva, bo že poldan! Blaž je že napregel“.

V Mitrovico se pripeljavši so se naji Tevševi jako razveselili. In ko je bilo kosilo že pripravljeno, se k mizi vsedemo. Bili smo, kakor na Krajskem pravimo, prav židane volje. Ko smo se že dolgo verlo imeli, prime gospod Tevš za kozarec, ga vzdigne ter pravi: „Na zdravje Štefana, njegovega strica in cele rodovine njegove na Krajskem, Bog vas ohrani zdrave in vsele mnogo let! — Živili! zaženejo glas, kar jih je pri mizi bilo. Jez se jim po svoji šegi zahvaljujem, vzajemem kozarec v roko in pravim: „Vsem pričujočim na zdravje naj mi teče ta požir!“ Zdaj pregovorijo pa stric rekoč: „Ker smo danes res take volje, se spodobi, da se tudi Tvojega prijatla v Ljubljani opomnimo, terčimo in spraznimo kupice na zdravje njegovo!“ — „Živio, živio, živio! se enoglasno okrog obmizja razlega. — Ti pa Štefan! mu piši za novo leto in omeni mu, da smo na zdravje njegovo kupice praznili. Jez mu bom v zahvalo, ker Te je pisati učil, pristojno darilo pripravil, da mu ga pošlješ. In res drugi dan, komaj sem bil na nogah, me že stric k sebi pokličejo in pravijo: „Kaj ne da si Janezu djal, če se prav spomnim, ko je šel z vakanc v šolo, da bi mu dal 10 rumenih cekinov, če bi jih le imel, ker te je pisati naučil. Tu so! Piši mu koj danes, da jih za novo leto dobi“. Lej Janez! kar Ti nisem mogel jez plačati, Ti plačajo pa stric moj. — Vse dobro in veselo Ti k novemu letu voši

Tvoj

V Lepem Dolu 27. grudna 1821.

zvesti prijatelj,
Štefan Serpan.

Narodne zagonetke.

(Nabral v Varaždinski okolici in bližnji Štajerski M. Kračmanov.)

Kaj je to? leska se leska, kak mlinska deska; živo je ne, a travu je. — Kosa.

Kaj je to? gerbavo prase vse polje popase? — Kosa ali serp.

Kaj je to? šilo bodilo po gori hodilo, ni pilo ne jelo, pa je itak debelo? — Kostanj.

Kaj je to? hud otec, zločesta mati, gladka deca? — Kostanj.

Po čem so v Varaždinu slive? — Po koščici.

Kaj je to? črna kvočka na črleni jaji sedi. — Kotel ili ponva na žerjavki.

Kaj je to? četiri brati bežiju jeden za drugim, pak jeden drugoga dostiči nemre. — Četiri kotači.

Kaj je živo kosmato od zvuna, mrtvo pa kosmato od znotra? — Kožuh.

Koja sveča duže gori, voščena ili prosta? — Vsaka krajše gori.

Kaj je to? dva kažejo, dva svetijo, dva poslušaju, četiri nosiju, četiri zvoniju, jeden poganja. — Krava; 2 rogi kažeju, 2 oči svetiju, 2 vuhe poslušaju, 4 noge nosiju, 4 cecki zvoniju, rep poganjaju.

Kaj je to? dva kažeč, četiri cinceleč, četiri ho-deč, jeden mašeč. — Krava.

Kaj je to? štirje cingečejo, štirje čepečejo, dva kažeta, dva svetita, jeden kcoj struže. — Krava.

Besednik.

* Te dni se odpre niža gimnazija v Kranju. Za vodja je bil izvoljen g. Val. Konšek, gimn. učitelj ljubljanski, za učitelja pa gg. Dominkuš in Kanc iz Oseka. Bog daj, da postane novo ustanovljena gimnazija s časom prava podpornica mili slovenščini! — Naš učeni domorodec g. Dr. M. Vrečko, poprej gimn. učitelj v Peštu, je prestavljen na ljubljansko gimnazijo. Naj bi mu kmalo še več domorodcov sledilo!

* Te dni se je ravno kar donatisnil „Koledarček družbe sv. Mohora za leto 1862“ in se do konca tega mesca razpošlje. Obsega pa razun navadne pratike med drugimi rečmi sledeče večje sestavke: Večna luč, katero povest posebno priporočamo bravcom, „Lenart Turjaški“, „Ciril in Metod“, „Narodi in narodnost“, „Zdravo teló najboljšje blagó“ in 100 „narodnih uganjk“ za kratek čas. Na koncu je pridjan imenik družnikov in družnic za l. 1861“ in pa „družbin račun“ za l. 1860. — S koledarjem vred se razpošljejo čast. dekanijstvom tudi vpisovanjske pole ali plankete za prihodnje leto.

* Bogato obdarovani pesnik slovenski, Greg. Krek, ki se je po svojih poezijah, kolikor jih je bil doslej po „Glasniku“ in po „Novicah“ razglasil, vsem prijateljem jederne lirike prikupil, je zbral vse svoje dosedanje pesniške izdelke, da jih v posebni zbirki na svitlo izdá. Natiskujejo se v Blaznikovih tiskarnici v Ljubljani, in zagledajo menda še tekočega mesca beli dan. Naj bi g. Kreka posnemali tudi ostali naši veljavni pesniki, da se naša lepoznan-ska literatura, najtečnija hrana za mladino in za ženski spol, čedalje veseliše razraste.

Prošnja do slov. jezikoslovcov.

Dobro berilo in dobra slovnica močno pospešuje jezikoslovni nauk; pri nas pa še oboje potrebuje mnogih poprav. Zato sem se lotil predelave svoje „slovenske slovnice“, da o svojem času z ozirom na staro slovenščino in na last-nije ljudskega govora predelana in z mnogimi izgledi iz najboljših starejih in novejih spisov razjasnjena v novi in za šolsko rabo še pripravniši obliki beli dan zagleda. Da pa popolnoma zadosti našim šolskim potrebam in vsem pravičnim tirjavam današnjih jezikoznancov, obračam se do vseh gg. domorodcov s ponižno prošnjo, da mi v tem težavnem, za napredek mile slovenščine toliko potrebnem delu blagovoljno s svojim svetom na pomoč pritekó. Ljuba in draga mi bo vsaka jezikoznanska drobtinica, ki v dosedanjih slovnica-h še ni bila dosti razjasnjena ali celó v nemar puščena, pa tudi vsaka opombica o lastnijah ljudskega govora po raznih slovenskih stranéh. Ko bo delo gotovo, naprosim več slovenskih jezikoslovcov, naj ga v rokopisu pregledati blagovolijo, da se še pred natisom popravi ali dostavi, kar bi bilo morda tu pa tem še napek povedano ali celó opuščeno. Ponavlja je svojo prošnjo, priporočam se vsem čast. rodoljubom, da me v prid domačega napredka počasté s prav obilnimi dopisi.

V Celovcu 14. oktobra 1861.

Ant. Janežič,
c. k. učitelj više realke.

Priložena je 12. pola Marije Stuartove.